

Consultatieschaak

Bij deze werkvorm neemt een team van 3 spelers het tegen een ander team op. Het team speelt in overleg één partij, waarbij overlegd moet worden over de zetten: met argumenten aangeven waarom een bepaalde zet wel of niet gespeeld moet worden - en vervolgens tot een besluit komen. Een uitstekende manier om te leren gedachten uit te spreken. Een werkvorm waar ik eigenlijk alleen maar positieve ervaringen mee heb - Trek er rustig een uur voor uit!

Doel

Leerlingen leren te overleggen en hun ideeën te motiveren met varianten

Opzet

- Teams van 2-4 personen (ideaal is 3), op enige afstand van elkaar zodat ze niet kunnen afluisteren / afkijken.
- Wat mij betreft mag je aan de stukken zitten tijdens het analyseren, let wel op dat de stelling weer goed gezet wordt! (variant voor sterke spelers: aanraken is zetten)
- Gebruik eventueel een demonstratiebord voor de officiële partij (en een analysebord per team).
- Spelen vanuit de beginstelling of vanuit een andere stelling die redelijk in balans is.
- Speeltempo: liefst voldoende tijd, minimaal 20 minuten pppp (maar liever meer), zodat er goed overlegd kan worden!
- Je kan eventueel een teamgenoot verantwoordelijk maken voor het noteren en één voor de tijd. Vaak bedien ik zelf de klok zodat de speler zich kunnen concentreren op de wedstrijd / het overleggen.

Instructie vooraf

- Probeer je teamgenoot te overtuigen met varianten (dus niet: "Lc4 is slecht", maar: "Lc4 is slecht want dan speelt zwart...").
- Bij minder dan 5 minuten moet 1 speler van elk team (gekozen door het team) met de resterende tijd de stelling uitvluggeren. Teamgenoten mogen dan niet meer assisteren. *Voorbeeld: team 1 heeft nog 7 minuten, team 2 nog maar 5, klok wordt stilgezet, beide teams kiezen wie er mag vluggeren en dan wordt de partij met die stelling voortgezet. Teamgenoten kijken natuurlijk mee!*

Taak trainer

Tijdens de wedstrijd kan de trainer commentaar geven (maar niet voorzeggen). Je kan wel ingaan op goede varianten of gemiste kansen, en complimenten geven:

"jullie hebben goed gezien dat niet goed was vanwege ..."

"ik was het eens met, dat die zet niet handig is omdat je beter eerst de koning in veiligheid kan brengen"

"zelf vond ik een interessant idee, wat denk je daarvan" (aan het team dat net een zet heeft gedaan).

Let wel op bij dit commentaar dat de zet niet daarna alsnog mogelijk is!

Bij een enorme blunder (die de rest van de partij verpest) kan je eventueel de zet terug laten doen, waarbij het al 1-0 staat voor 1 team. Of je kan een opmerking plaatsen als "weet je dat heel zeker?"

en verder:

- Opletten dat de stelling waarover de spelers overleggen klopt
- Opletten dat iedereen meedoet
- Nabespreking / analyse tijdens de partij

Variant

- Een team neemt het op tegen één speler: bijvoorbeeld als er een veel betere speler in de groep is; of tegen de trainer.
- Een team neemt het op tegen één blindspelende speler (die moet dat dan ook kunnen)

Samenvattend

Een goede werkvorm om samenwerken en verwoorden van varianten te oefenen. Vooral geschikt voor trainingen waar je wat meer tijd hebt, zoals bij een schaakkamp. Deze werkvorm leent zich ook uitstekend voor buiten schaken, eventueel op een groot schaakbord (met een analyseborden per team erbij)!

Schaakcircuit

Een serie van stellingen waarbij in tweetallen de oplossing moet worden bedacht. Ook hier is samenwerking dus weer belangrijk. Na een aantal minuten wordt doorgedraaid. Leg bij elk bord een kaartje neer met de juiste stelling, wie er aan zet is en het nummer van de stelling. Eventueel ook een opdracht (wit aan zet wint). Je kan ook een antwoordformulier maken en er een wedstrijdje van maken. Handig is om de borden wat uit elkaar te zetten zodat de tweetallen niet bij elkaar afluisteren / meekijken.

Antwoordformulier schaakcircuit

Team:

Nr.	Oplossing	Punten
1:
2:
3:
4:
5:
6:
7:
8:

Totaal aantal punten _____